

Razem w roku:												
Katedra i Zakład Dydaktyki Chirurgicznej	25				30							
Klinika Chirurgii Ogólnej, Małoinwazyjnej i Endokrynologicznej	25				30							
Cele kształcenia: (max. 6 pozycji)												
<p>C1. Zapoznanie studentów z wiedzą z zakresu symptomatologii najważniejszych schorzeń chirurgicznych jamy brzusznej.</p> <p>C2. Zapoznanie studentów z możliwościami współczesnej diagnostyki w rozpoznawaniu chorób chirurgicznych jamy brzusznej o charakterze ostrym / w warunkach ostrego dyżuru chirurgicznego/ i o charakterze przewlekłym.</p> <p>C3. Zapoznanie studentów z podstawowym mianownictwem chirurgicznym, narzędziami chirurgicznymi oraz desmurgią,</p> <p>C4. Zapoznanie studentów z zasadami kwalifikacji chorych do zabiegu operacyjnego w trybie planowym i ostrym,</p> <p>C5. Zapoznanie studentów z zasadami współczesnej aseptyki i antyseptyki, antybiotykoterapii okołoperacyjnej, mycia pola operacyjnego i profilaktyki przeciwzakrzepowej,</p> <p>C6. Zapoznanie studentów z zasadami bezpieczeństwa okołoperacyjnego chorego do operacji doraźnej i planowej</p>												
Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:												
Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych ** wpisz symbol								
W 01	F.W1	Student zna i rozumie przyczyny, objawy zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej w tym w szczególności ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej	Zaliczenie ustne lub pisemne na ocenę	CK,CS, WY								
W 02	F.W3	Zna zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania	Zaliczenie ustne lub pisemne na ocenę	CK,CS, WY								
W 03	F.W4	Zna zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do zabiegu operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowania sedacji,	Zaliczenie ustne lub pisemne na ocenę	CK,CS, WY								
W 04	F.W5	Zna zasady leczenia pooperacyjnego z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym	Zaliczenie ustne lub pisemne na ocenę	CK,CS, WY								

U 01	F.U1	Student umie asystować przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotować pole operacyjne i znieczulić miejscowo okolicę oraz założyć szwy.	Obserwacja wykonania procedury	CK,CS,
U 02	F.U2	Student umie posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi	Ocena praktycznego zastosowania narzędzi chirurgicznych podczas ćwiczeń symulowanych na fantomach/ zaopatrywanie różnych rodzajów ran..	CS
U 03	F.U3	Student umie stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki	Zna podstawy teoretyczne i praktyczne zasad aseptyki i antyseptyki- umie wg tych zasad prawidłowo umyć pole operacyjne/fantomy/	CK
U 04	F.U4	Student umie zaopatrzyć prostą ranę zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny	Ocena -wizualna - zaopatrzenia rany poprzez założenie różnych rodzajów szwów na ranę i różnych typów opatrunków/ ćwiczenia na fantomach i chorych chirurgicznych.	CK,CS
U 05	F.U5	Student umie zakładać wkłucie obwodowe	Ocena wizualna- przygotowania do wkłucia i zakładanie wkłucia obwodowego / na fantomach i u chorych chirurgicznych/	CK,CS
U 06	F.U6	Student umie wykonać badanie podmiotowe i przedmiotowe chorego w tym badać jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha oraz wykonać badanie palcem przez odbył	Ocena wizualna- badania przedmiotowego brzucha / na fantomach /i chorego chirurgicznego. Umiejętność zebrania wywiadu ,ocena wizualna badania per rectum na fantomach	CK,CS

			i chorych.	
U 07	F.U8	Student umie unieruchomić doraźnie kończynę, wybrać rodzaj unieruchomienia, ocenić ukrwienie kończyny po opatrunku unieruchamiającym.	Ocena wizualna- zakładania opatrunku gipsowego na fantomach i sposobu wykonania badania ukrwienia kończyny / na fantomach i chorych /	CK,CS
U 08	F.U9	Student zna zasady zaopatrywania krwawienia zewnętrznego	Ocena wizualna zaopatrywania krwawiącej rany ui chorych urazowych	CK
** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM - ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK - samokształcenie, EL- E-learning.				
Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw: Wiedza: 5 Umiejętności: 4				
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)			Obciążenie studenta (h)	
1. Godziny kontaktowe:			110	
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):			30	
Sumaryczne obciążenie pracy studenta			140	
Punkty ECTS za moduł/przedmiotu			3,5	
Uwagi				
Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)				

Wykłady: w s. zimowym i letnim -2 godziny.

SEMESTR ZIMOWY

Klinika Chirurgii Ogólnej, Małoinwazyjnej i Endokrynologicznej
Katedra i Zakład Dydaktyki Chirurgicznej

- Wykład 1. Współczesne osiągnięcia w chirurgii - dr hab. K. Augoff
- Wykład 2. Zakażenia bakteryjne w chirurgii - dr hab. P. Domosławski
- Wykład 3. Zakażenia szpitalne - dr hab. Paweł Domosławski
- Wykład 4. Wstrząs w chirurgii - dr hab. K. Kaliszewski
- Wykład 5. Nowoczesne żywienie w chirurgii - dr K. Sutkowski
- Wykład 6. Ostre schorzenia jamy brzusznej cz. I - dr K. Sutkowski
- Wykład 7. Ostre schorzenia jamy brzusznej cz. II- dr K. Sutkowski
- Wykład 8. Nowoczesna endoskopia w chirurgii - dr P. Czopnik
- Wykład 9. Schorzenia dróg żółciowych i trzustki – dr P. Czopnik
- Wykład 10. Nowoczesne metody obrazowania i leczenia w chirurgii naczyniowej - dr B. Czapla.
- Wykład 11. Gospodarka wodno-elektrolitowa w chirurgii - dr hab. K. Augoff
- Wykład 12. Biomarkery w nowotworach przewodu pokarmowego - dr hab. K. Augoff
- Wykład 13. Metody i techniki chirurgicznego leczenia ran - lek. M. Aporowicz

SEMESTR LETNI-

Klinika Chirurgii Ogólnej, Małoinwazyjnej i Endokrynologicznej
Katedra i Zakład Dydaktyki Chirurgicznej

- Wykład 1. Chirurgia jelita grubego - prof. dr hab. J. Rudnicki
- Wykład 2. Choroby zapalne jelit - dr P. Czopnik
- Wykład 3. Przepukliny brzuszne - dr hab. P. Domosławski
- Wykład 4. Chirurgia bariatryczna - dr K. Sutkowski
- Wykład 5. Guzy endokrynne przewodu pokarmowego - dr hab. K. Kaliszewski
- Wykład 6. Chirurgia tarczycy i przytarczyc - dr hab. B. Wojtczak
- Wykład 7. Rak tarczycy - dr hab. K. Kaliszewski
- Wykład 8. Neuromonitoring w chirurgii tarczycy - dr hab. B. Wojtczak
- Wykład 9. Chirurgia przetyku - prof. K. Grabowski
- Wykład 10. Chirurgia żołądka i dwunastnicy - prof. K. Grabowski
- Wykład 11. Chirurgia nadnerczy - dr hab. K. Kaliszewski
- Wykład 12. Nowotwory przewodu pokarmowego - lek. M. Aporowicz

Wykłady odbywają się w Klinice Chirurgii Ogólnej, Małoinwazyjnej i Endokrynologicznej USK przy ul. Borowskiej 213 oraz w Katedrze i Zakładzie Dydaktyki Chirurgicznej w USK przy ul. Skłodowskiej –Curie 66 zgodnie z wywieszonym grafikiem na tablicach informacyjnych klinik.

Seminaria
nie dotyczy

Ćwiczenia:

SEMESTR ZIMOWY

Ćwiczenie 1.

Organizacja oddziału chirurgicznego. Zakażenia w chirurgii. Zasady antybiotykoterapii. Aseptyka. Antyseptyka. Przygotowanie chirurga do zabiegu operacyjnego (chirurgiczne mycie rąk, mycie pola operacyjnego, ubieranie chirurga w odzież ochronną). Omówienie niektórych praw i obowiązków pacjenta w klinice chirurgicznej (zgoda na zabieg operacyjny i badania diagnostyczne, udzielanie informacji o stanie zdrowia).-CSM.

Ćwiczenie 2.

Narzędzia chirurgiczne. Technika wiązania nici chirurgicznych. Rodzaje szwów chirurgicznych. Szew mechaniczny tkanek. Mianownictwo chirurgiczne. Technika zakładania opasek chirurgicznych (desmurgia). Postępowanie w urazach wielonarządowych. Powikłania naczyniowe w urazach układu kostnego. Pierwsza pomoc na miejscu wypadku. Transport chorego do szpitala.- CSM.

Ćwiczenie 3.

Wstrząs w chirurgii. Ocena przytomności chorego (skala Glasgow) krwotoki, oparzenia, odmrożenia. Zakładanie cewnika do pęcherza moczowego (fantomy). Rany. Rodzaje ran. Sposoby gojenia ran. Chirurgiczne opracowanie rany. Zakażenia ogólne i miejscowe chorych chirurgicznych (sepsa, zastrzał, zanokcica, ropień, ropowica, ropniak).-CSM

Ćwiczenie 4

Zasady i sposoby odżywiania chorych chirurgicznych – pozajelitowe i dojelitowe (pokaz dostępnych preparatów). Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego - wlew oczyszczający jelita grubego, zgłębnikowanie żołądka. Czynniki ryzyka występujące u chorych chirurgicznych. Dreny stosowane w chirurgii (drenaż grawitacyjny, drenaż podwodny, drenaż ssący, drenaż płuczący). Badanie podmiotowe i przedmiotowe chorego. Historia choroby.-Klinika Chirurgii Małoinwazyjnej.

Ćwiczenie 5.

Podstawy zaburzeń patofizjologicznych w leczeniu chirurgicznym. Gospodarka wodno-elektrolitowa. Bilans wodny. Zaburzenia gospodarki kwasowo-zasadowej. Zasady przetaczania krwi i preparatów krwiopochodnych i krwiozastępczych. Zaburzenia krzepnięcia u chorych chirurgicznych. Badanie podmiotowe i przedmiotowe chorego. Historia choroby.-Klinika Chirurgii Małoinwazyjnej.

Ćwiczenie 6.

Zakażenia przyranne (tęzec, róża, zgorzel gazowa).Badanie podmiotowe i przedmiotowe chorego. Historia choroby.-Klinika Chirurgii Małoinwazyjnej.

SEMESTR LETNI

Ćwiczenie 1.

Choroby dróg żółciowych i trzustki (kamica pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych, żółtaczką, ostre i przewlekłe zapalenie pęcherzyka żółciowego, ostre i przewlekłe zapalenie trzustki). Nowoczesna diagnostyka wykonywana w schorzeniach dróg żółciowych i trzustki. Leczenie operacyjne w chorobach dróg żółciowych i trzustki. Film. CSM - zajęcia praktyczne - laparoscopia na fantomach, badanie podmiotowe i przedmiotowe w chirurgii.

Ćwiczenie 2.

Choroby jelita grubego (polipy jelita grubego, rak jelita grubego, uchyłkowatość jelita grubego, choroby zapalne jelit - choroba Crohna, wrzodziejące zapalenie jelita grubego). Zabiegi operacyjne w chorobach jelita grubego. Nowoczesna diagnostyka w chorobach jelita grubego. Film. CSM - zajęcia praktyczne - badanie per rectum na fantomach. Obserwacja badań i zabiegów w Pracowni Endoskopii Przewodu Pokarmowego -kolonoskopia

Ćwiczenie 3.

Nowoczesna endoscopia w chirurgii przewodu pokarmowego. Film. CSM - zajęcia praktyczne na fantomach - kolonoskopia i gastroscopia, nakłucie jamy otrzewnowej .Obserwacja badań w Pracowni Endoskopii Przewodu Pokarmowego - gastroscopia

Ćwiczenie 4.

Schorzenia górnego odcinka przewodu pokarmowego (choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, stany przedrakowe żołądka, rak żołądka, perforacja wrzodu trawiennego, krwawienie z wrzodu żołądka i

dwunastnicy, żyłki przełyku). Zabiegi operacyjne wykonywane w schorzeniach górnego odcinka przewodu pokarmowego. Nowoczesna diagnostyka wykonywana w schorzeniach górnego odcinka przewodu pokarmowego. Badanie chorego. Historia choroby. - Klinika Chirurgii Małoinwazyjnej

Ćwiczenie 5.

Ostre schorzenia jamy brzusznej (rozlane i ograniczone zapalenie otrzewnej, ostre zapalenie wyrostka robaczkowego, niedrożność mechaniczna jelit, przepuklina brzuszna uwięźnięta). Przetoka jelita grubego i cienkiego. Ropień wewnątrztrzewnowy. Nowoczesna diagnostyka wykonywana w ostrych schorzeniach jamy brzusznej. Badanie chorego. Historia choroby. - Klinika Chirurgii Małoinwazyjnej

Ćwiczenie 6.

Schorzenia tarczycy, przytarczyc i nadnerczy (wole wieloguzkowe obojętne, wole toksyczne, choroba Basedowa, rak tarczycy, niedoczynność tarczycy, choroba Hashimoto, gruczolak przytarczyc, nadczynność i niedoczynność przytarczyc, łagodne i złośliwe guzy nadnerczy). Nowoczesna diagnostyka w chorobach tarczycy, nadnerczy i przytarczyc. Badanie chorego. Historia choroby. - Klinika Chirurgii Małoinwazyjnej

Inne

nie dotyczy

Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

1. Chirurgia - O. James Garden, Andrew W. Bradbury, John L. R. Forsythe. Wydanie 2 polskie 2018
2. Zarys chirurgii, red. Andrzej Żulik 2016
3. Chirurgia-repetytorium - Wojciech Noszczyk 2009

Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)

1. Podstawy chirurgii ogólnej J. Szmid, PZWL Warszawa
2. Zarys chirurgii dla studentów medycyny, R. Góral, PZWL Warszawa
3. Repetytorium z chirurgii, red. Andrzej Żulik 2016

Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)

Centrum Symulacji Medycznych (fantomy). Pracownia Endoskopii. Sala operacyjna. TV, video, rzutnik multimedialny. Oddział radiologii (USG, CT, NMR). Izba Przyjęć ostrodyżurowa. SOR. Dostęp do internetu.

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)

Ogólna znajomość anatomii i fizjologii człowieka

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę, kryteria i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny).

Zaliczenie ustne lub pisemne na ocenę (forma zaliczenia do uzgodnienia ze studentami). Wymagana jest znajomość omawianej tematyki ćwiczeń i wykładów oraz sprawdzana praktyczna umiejętność wykonania praktycznych procedur jak: badania przedmiotowego chorego, zakładania wkłucia obwodowego, cewnikowania pęcherza moczowego, badania palcem przez odbyt, założenie opatrunku na ranę, założenie szwów, zatrzymania krwawienia z rany, unieruchomienia kończyny, znajomość

podstawowych narzędzi chirurgicznych.	
Obowiązuje odrobienie i zaliczenie wszystkich nieobecności (w tym dni rektorskich czy dziekańskich) np. w formie prezentacji lub uczestnictwa w ostrym dyżurze chirurgicznym.	
Ocena:	Kryteria oceny zaliczenia przedmiotu
Bardzo dobra (5,0)	Potrafi ustalić wskazania do leczenia operacyjnego pacjenta z ostrym brzuchem., zna najnowsze piśmiennictwo dotyczące omawianych chorób chirurgicznych.
Ponad dobra (4,5)	Ma wiedzę o diagnostyce różnicowej różnych schorzeń chirurgicznych, potrafi zaopatrzyć ranę pod kontrolą nauczyciela, zdjąć szwy z rany, wykonać znieczulenie miejscowe
Dobra (4,0)	Potrafi omówić metody i procedury chirurgicznego leczenia chorych przyjętych do oddziału, umie zaopatrzyć ranę opatrunkiem, założyć i zdjąć szwy, wykonać znieczulenie miejscowe.
Dość dobra (3,5)	Potrafi wykonać badanie podmiotowe i przedmiotowe chorego ze schorzeniem chirurgicznym, założyć szwy chirurgiczne na ranę, posiada wiedzę z podstawowego nazewnictwa chirurgicznego.
Dostateczna (3,0)	Ma wiedzę o najczęstszych chorobach chirurgicznych i ich leczeniu oraz potrafi omówić podstawową diagnostykę tych schorzeń omawianych wcześniej na ćwiczeniach i wykładach.

Nawa jednostki prowadzącej przedmiot:	Katedra i Zakład Dydaktyki Chirurgicznej
Adres jednostki	Wrocław ul. Skłodowskiej - Curie 66
Nr telefonu	71 784 27 52
E-mail	krzysztof.grabowski@umed.wroc.pl

Osoba odpowiedzialna za przedmiot:	prof. dr hab. Krzysztof Grabowski
Nr telefonu	71 784 27 52
E-mail	krzysztof.grabowski@umed.wroc.pl

<i>Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia:</i>	<i>stopień/tytuł naukowy lub zawodowy</i>	<i>dziedzina naukowa</i>	<i>Wykonywany zawód</i>	<i>Forma prowadzenia zajęć</i>
K. Grabowski	Profesor	chirurgia	nauczyciel akademicki, lekarz	WY, CS
K. Augoff	Adiunkt	chirurgia	nauczyciel akademicki, lekarz	WY
Z. Forkasiewicz	Starszy wykładowca	chirurgia	nauczyciel akademicki, lekarz	CS
P. Czapla	Asystent	chirurgia	nauczyciel akademicki, lekarz	CS
P. Szelachowski	Adiunkt	chirurgia	nauczyciel akademicki, lekarz	WY
R. Wojczys	Starszy wykładowca	chirurgia	nauczyciel akademicki,	CS

M. Geneja	Wykładowca	chirurgia	lekarz nauczyciel akademicki, lekarz	CS
B. Knychalski	Asystent	chirurgia, endokrynologia	nauczyciel akademicki, lekarz	CS
D. Pawełka	Adiunkt	chirurgia	nauczyciel akademicki, lekarz	CS
M. Aporowicz	Asystent	chirurgia	nauczyciel akademicki, lekarz	CS

Nawa jednostki prowadzącej przedmiot:	Klinika Chirurgii Ogólnej, Małoinwazyjnej i Endokrynologicznej
Adres jednostki	Wrocław ul. Borowska 213
Nr telefonu	71 734 30 00
E-mail	sekretariat@usk.wroc.pl

<i>Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia:</i>	<i>stopień/tytuł naukowy lub zawodowy</i>	<i>dziedzina naukowa</i>	<i>Wykonywany zawód</i>	<i>Forma prowadzenia zajęć</i>
J. Rudnicki	Profesor	chirurgia	nauczyciel akademicki, lekarz	WY, CK
K. Kaliszewski	Adiunkt	chirurgia, onkologia	nauczyciel akademicki, lekarz	WY, CK
B. Wojtczak	Adiunkt	chirurgia,	nauczyciel akademicki, lekarz	WY, CK
P. Domosławski	Adiunkt	endokrynologia	nauczyciel akademicki, lekarz	WY, CK
K. Sutkowski	Adiunkt	chirurgia	nauczyciel akademicki, lekarz	WY, CK
P. Czopnik	Adiunkt	chirurgia, onkologia	nauczyciel akademicki, lekarz	WY, CK
M. Sebastian	Adiunkt	chirurgia, onkologia	nauczyciel akademicki, lekarz	CK
J. Wierzbicki	Adiunkt	chirurgia	nauczyciel akademicki, lekarz	CK
J. Medyński	Starszy wykładowca	chirurgia	nauczyciel akademicki, lekarz	CK
M. Sroczyński	Asystent	chirurgia	nauczyciel akademicki, lekarz	CK
M. Szmit	Asystent	chirurgia	nauczyciel akademicki,	CK

M. Zrąbkowski	Doktorant	chirurgia	lekarz nauczyciel akademicki, lekarz	CK
M. Sępek	Doktorant	chirurgia	nauczyciel akademicki, lekarz	CK
A. Erbel	Doktorant	chirurgia	nauczyciel akademicki, lekarz	CK

Data opracowania sylabusu

16.05.2020 r.

Sylabus opracował(a)

dr Z. Forkasiewicz

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

.....

Podpis Dziekana właściwego wydziału

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
WYDZIAŁ LEKARSKI
Prodziekan ds. kształcenia w języku angielskim
prof. dr hab. Beata Górczyszczyńska

.....